

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Krzysztof Cesarz (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **P.R.**

podejrzanego o dokonanie czynu z art. 177 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 9 grudnia 2016 r.,

skargi obrońcy oskarżonego,

na wyrok sądu odwoławczego - Sądu Okręgowego w T.,

z dnia 23 czerwca 2016 r., sygn. akt II Ka .../16,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w N.,

z dnia 21 stycznia 2016 r., sygn. akt II K .../15,

na podstawie art. 539e § 2 *in princ* K.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. obciążyć P.R. kosztami sądowymi postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Prokurator na podstawie art. 336 § 1 k.p.k. skierował w dniu 20 października 2015 r. do Sądu Rejonowego w N. wniosek o warunkowe umorzenie postępowania wobec P.R., podejrzanego o to, że w dniu 6 maja 2015 r. w N. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem marki Audi A6 wjechał na prawidłowo oznakowany teren robót budowlanych, gdzie odbywał się ruch pojazdów i nienależycie obserwując zmieniającą się sytuację wokół pojazdu, ruszył kierowanym przez siebie pojazdem, potrącając stojącego przy samochodzie kierownika robót drogowych P. M. - pociągając go

pojazdem za rękę, w wyniku czego spowodował u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci skręcenia kręgosłupa odcinka szyjnego, stłuczenia głowy, barku lewego, biodra i uda lewego z krwiakiem podpowięziowym, które spowodowały naruszenie czynności narządów ciała pokrzywdzonego na okres powyżej siedmiu dni, to jest o popełnienie czynu wypełniającego dyspozycję art. 177 § 1 k.k.

Pokrzywdzony, który zgłosił swój udział w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego, oponował przeciwko wnioskowi.

Sąd, uwzględniając w całości wniosek, wyrokiem z dnia 21 stycznia 2016 r., sygn. akt II K .../15, wydanym na posiedzeniu, na podstawie art. 66 § 1 k.k. i 67 § 1 k.k., warunkowo umorzył postępowanie wobec P.R. o „czyn wyżej opisany” na okres roku próby, na podstawie art. 67 § 3 k.k. zobowiązał go do naprawienia części szkody przez uiszczenie na rzecz pokrzywdzonego kwoty 700 zł. w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku oraz obciążył P. R. kosztami sądowymi w kwocie 240 zł.

Apelację od tego wyroku złożył pokrzywdzony, który zarzucił obrazę art. 7 k.p.k. i 410 k.p.k., błąd w ustaleniach faktycznych m.in. przez przyjęcie, że P. R. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym oraz przez pominięcie, że „świadomie ciągnął” pokrzywdzonego „za swoim samochodem”, a następnie zbiegł z miejsca zdarzenia oraz zarzucił „rażącą niewspółmierność kary”, po czym wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w N. do ponownego rozpoznania albo skazanie P.R. za czyn z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., opisany w apelacji, i wymierzenie mu kary ograniczenia wolności oraz środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2016 r., sygn. akt II Ka .../16 Sąd Okręgowy w T. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego (dalej – skarga na wyrok) złożył obrońca P.R. zarzucając „naruszenie art. 437 § 2 k.p.k.” poprzez uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania „mimo nieistnienia konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości”.

Skarżący się wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z uwagi na skierowanie wniosku o warunkowe umorzenie postępowania po dniu 30 czerwca 2015 r. skarga była dopuszczalna (argument z art. 25 ust. 2 zd. 1 w zw. z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. poz. 437, dalej – nowela marcowa). Skarga okazała się jednak oczywiście bezzasadna. Wprawdzie Sąd odwoławczy w myśl art. 25 ust. 1 noweli marcowej procedował na podstawie przepisów w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247), ale osobista apelacja pokrzywdzonego odpowiadała wymogom określonym w art. 427 § 1 k.p.k., podniesiono w niej uchybienia stosownie do dyspozycji art. 434 § 1 k.p.k., zaś Sąd stwierdził ich wystąpienie. Skarga na wyrok zasadniczo nie uprawnia strony do żądania sprawdzenia przez Sąd Najwyższy, czy uchybienia te rzeczywiście wystąpiły, lecz do zbadania, czy wobec ich stwierdzenia konieczne było uchylenie wyroku sądu I instancji. Poza kontrolą Sądu Najwyższego pozostać zatem musiała konstatacja Sądu odwoławczego, że okoliczności popełnienia czynu budzą poważne wątpliwości, w szczególności co do nieumyślnego naruszenia przez P. R. zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym oraz wypełnienia przez niego znamion czynu z art. 177 § 1 k.k., podczas gdy zgromadzone dowody mogą wskazywać nie tylko na umyślne naruszenie tych zasad, ale na wyczerpanie przez P. R. znamion także czynu z art. 178 § 1 k.k., a nawet czynu z art. 157 § 1 k.k. Należało zatem – w tej kwestii – rozważyć jedynie, czy dla wyjaśnienia tych wątpliwości konieczne będzie przeprowadzenie przewodu sądowego w całości.

Wniosek prokuratora o warunkowe umorzenie postępowania podlega rozpoznawaniu na posiedzeniu. Nie jest ono formalnie podzielone na fazy, tak jak rozprawa. Tylko jej składową jest przewód sądowy. Skoro uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wtedy, gdy konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.), to tym bardziej przesłanka ta wchodzi w rachubę, jeżeli uprzednio przewód w ogóle nie był przeprowadzony. Jego najważniejszą częścią są czynności

procesowe dowodzenia. Tymczasem na posiedzeniu odbywanym w trybie art. 341 k.p.k., nie są przeprowadzane żadne dowody. Podstawę wyroku warunkowo umarzającego postępowanie stanowi całokształt okoliczności ujawnionych w postępowaniu (art. 92 k.p.k.) i dlatego – na marginesie – nie może być skuteczny zarzut obrazy art. 410 k.p.k. Uprawniony jest natomiast zarzut obrazy art. 7 k.p.k., który został postawiony w apelacji i uwzględniony przez Sąd odwoławczy, co wynika z obszernych wywodów zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Obrza tego przepisu ze skutkiem w postaci możliwych błędów w ustaleniach faktycznych co do formy naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym (nieumyślnego zamiast umyślnego) i w odniesieniu do opisu czynu, który może realizować ustawowe znamiona jeszcze innych przestępstw, doprowadziła więc Sąd Okręgowy do dwóch wniosków: konieczne jest przeprowadzenie przewodu sądowego (rzecz jasna – w całości), w tym przede wszystkim – dowodów, dla ustalenia, jakie były okoliczności czynu, bo przyjęte przez Sąd I instancji budzą zasadnicze wątpliwości, oraz możliwe jest skazanie P.R. za przypisany mu czyn. Skarga na wyrok Sądu odwoławczego podniosła jedynie zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., który okazał się oczywiście bezzasadny, ponieważ Sąd ten jasno wyłożył, dlaczego wyrok Sądu I instancji co do istoty nie mógł się ostać. Sąd Okręgowy przekonująco wykazał, że realna jest możliwość wydania wyroku skazującego, czyli – istnieje powód uchylenia wyroku Sądu *meriti* wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. Taka ocena Sądu odwoławczego, poprzedzona rozpoznaniem zarzutów apelacji na niekorzyść i stwierdzeniem uchybień w niej podniesionych, pozostaje także poza możliwością jej kwestionowania w skardze złożonej na podstawie art. 539a k.p.k. Wszak w myśl art. 454 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, co do którego warunkowo umorzono postępowanie. Wykluczone jest skuteczne żądanie przez skargę, aby Sąd Najwyższy: ponownie, samodzielnie ocenił, czy zachodzą przesłanki do warunkowego umorzenia postępowania, doszedł do odmiennych wniosków i z tego powodu uchylił zaskarżony wyrok. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę nie tylko w granicach oskarżenia, ale i podniesionych zarzutów (art. 539f k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k.). Ich zbiór określony jest dyspozycją art. 539a § 3 k.p.k. Rozpoznanie skargi ogranicza się zatem do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna

odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego oraz, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego, w tym – po raz pierwszy. Tylko stwierdzenie przez Sąd Najwyższy powyższych uchybień może skutkować uchyleniem wyroku kasatoryjnego sądu odwoławczego. W szczególności, poza kompetencją Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę złożoną na podstawie art. 539a k.p.k. jest badanie z urzędu, czy sąd odwoławczy trafnie odczytał zarzuty i prawidłowo zdiagnozował uchybienia podniesione w apelacji, zanim uchylił wyrok w celu przeprowadzenia przewodu w całości. Rzeczą Sądu Najwyższego jest w tym zakresie tylko ocena, czy zidentyfikowane przez sąd odwoławczy uchybienia rzeczywiście powodują konieczność powtórzenia przewodu sądowego, z czym wiąże się potrzeba przeprowadzenia na nowo wszystkich dowodów (choć – osobowych niekoniecznie przez przesłuchanie na rozprawie głównej).

Z przytoczonych względów oddalono skargę.

kc